

KODEKS ETYKI APTEKARZA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

uchwalony na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Aptekarzy
w Lublinie w dniu 25 kwietnia 1993 r.

WSTĘP

Aptekarz podejmując wykonywanie zawodu, świadomie i dobrowolnie bierze na siebie obowiązek służenia chorym. Wykazuje troskę o zdrowie publiczne oraz posługuje się niniejszymi wskazaniem w życiu zawodowym i osobistym.

Aptekarz w działalności swojej powinien kierować się wiadomościami fachowymi, wartościami humanistycznymi oraz tradycjami aptekarstwa polskiego.

CZĘŚĆ OGÓLNA

Art. 1. Etyka aptekarska określa obowiązki moralne, wynikające z ogólnych zasad etycznych, stosowanych w zawodzie aptekarskim. Zobowiązuje ona aptekarza do ich przestrzegania i dbania o godność zawodu.

Art. 2. Naruszeniem godności zawodu jest każde postępowanie, które jest sprzeczne z etyką aptekarza i podważa tym samym zaufanie do zawodu.

Art. 3. Powołaniem aptekarza jest współdziałanie w ochronie życia i zdrowia, zapobieganie chorobom, niesienie ulgi w cierpieniu.

Art. 4. Aptekarz wykonując swoje zadania musi posiadać wolność postępowania zgodnego ze swym sumieniem oraz swobodę działań zawodowych stosowaną do wskazań etycznych, aktualnego poziomu wiedzy i stanu prawnego.

Art. 5. Aptekarz posiadający pełne uprawnienia zawodowe odpowiada zawsze osobiście za wykonywaną pracę. Ma on obowiązek odmówić wykonania czynności niezgodnych z zasadami etyki, obowiązującymi ustaleniami prawnymi i naukowymi.

Art. 6. ¹⁾ Czynność zawodowa aptekarza nie może być świadomym działaniem na szkodę zdrowia ludzkiego.

Art. 7. Aptekarz w swej praktyce zawodowej uwzględnia fakt, że środki farmaceutyczne i materiały medyczne stanowią niezbędny element opieki zdrowotnej i nie mogą być traktowane jak zwykły przedmiot obrotu handlowego.

Art. 8. Aptekarz nie pozwala nikomu narzucić sobie postawy zawodowej, która byłaby sprzeczna z jego zawodową niezależnością oraz przepisami niniejszego kodeksu.

Art. 8a. ²⁾ Aptekarzowi nie wolno narzucać swoich usług, lub pozyskiwać pacjentów w sposób niezgodny z zasadami etyki i deontologii aptekarskiej oraz lojalności wobec kolegów.

Art. 8b. ²⁾ Izba aptekarska jest obowiązana do czuwania nad przestrzeganiem ustalonych zasad etyki i deontologii oraz zachowaniem godności zawodu przez wszystkich członków samorządu aptekarskiego a także do starań, aby przepisy prawa nie naruszały zasad etyki aptekarskiej.

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

I. ZASADY POSTĘPOWANIA APTEKARZA WOBEC PACJENTA ³⁾

Art. 9. Aptekarz wykonujący swe obowiązki zawodowe zobowiązany jest do:

1. ⁴⁾ udzielania jednakowo troskliwej pomocy fachowej wszystkim zwracającym się osobom,
2. udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach w ramach posiadanej wiedzy fachowej,

1) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 Załącznika do Uchwały Nr III/10/99 III Krajowego Zjazdu Aptekarzy z dnia 11 grudnia 1999 r. w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Aptekarza Rzeczypospolitej Polskiej.

2) Dodany przez art. 1 pkt 2 Załącznika do Uchwały Nr III/10/99 wymienionej w przypisie 1.

3) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

4) Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 4 lit. a) Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

3. udzielania niezbędnych porad w doborze leków nie wymagających recepty lekarskiej,

4. ⁵⁾ odmawiania wydawania środków farmaceutycznych, jeżeli ma podstawę przypuszczać, że zostaną one użyte przez nabywcę, lub osoby trzecie z zamiarem zaszkodzenia zdrowiu albo w celach nielecniczych,
5. ⁶⁾ odmawiania wydawania środków farmaceutycznych i innych materiałów medycznych na receptę, która budzi zastrzeżenia co do autentyczności,
6. ⁷⁾ udzielania pacjentowi rzetelnej i zrozumiałej informacji o środkach farmaceutycznych oraz materiałach medycznych.
- Art. 10. ⁸⁾ Aptekarza obowiązuje zachowanie w tajemnicy wszelkich wiadomości o pacjencie i jego otoczeniu, uzyskanych w związku z wykonywaniem czynności zawodowych, z wyjątkiem przypadków określonych prawem.
- Art. 11. ⁹⁾ Aptekarz może odmówić wykonania czynności zawodowych, jeżeli warunki wykonywania pracy nie gwarantują jakości sporządzanego bądź wydawanego leku.
- Art. 12. ¹⁰⁾ Aptekarz nie może wobec pacjenta dyskredytować terapeutycznego postępowania lekarza. Uwagi o dostrzeżonych błędach powinien przekazywać zainteresowanemu lekarzowi, a w przypadku braku reakcji i powtarzania błędów, poinformować o tym właściwą Okręgową Radę Lekarską za pośrednictwem Okręgowej Rady Aptekarskiej.
- Art. 13. Jeżeli odmowa wydania leku nastąpiła z przyczyny formalno - prawnej, aptekarz powinien podać pacjentowi powody takiej decyzji i wskazać sposób umożliwiający nabycie danego leku.
- Art. 14. ¹¹⁾ W razie popełnienia pomyłki merytorycznej podczas sporządzania lub wydawania leku, aptekarz ma obowiązek niezwłocznie podjąć działania mające na celu naprawienie pomyłki i zapobieżenie lub usunięcie jej skutków.
- Art. 15. (skreślony) ¹²⁾
- Art. 15a. ¹³⁾ W przypadkach nie cierpiących zwłoki, jeżeli zagrożone jest życie pacjenta lub w poważnym stopniu jego zdrowie, aptekarz może wydać lek nawet wówczas, gdy pacjent nie może przedłożyć stosownej recepty lekarskiej.
- Art. 15b. ¹⁴⁾ Opłata za środki farmaceutyczne i materiały medyczne wydawane z apteki powinna być ustalana rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

II. ZASADY POSTĘPOWANIA WOBEC ZAWODU, NAUKI I SAMORZĄDU APTEKARSKIEGO

- Art. 16. 1. ¹⁶⁾ Aptekarz powinien cenić i szanować swój zawód, chronić jego godność, a w pracy zawodowej powinien postępować tak, aby budzić szacunek i zaufanie.
2. Aptekarz śledzi postęp nauki. Jego powinnością jest stałe doskonalenie umiejętności zawodowych.
- Art. 17. ¹⁷⁾ Aptekarz powinien powstrzymać się od jakiegokolwiek działania albo zaniechania, które mogłyby spowodować złą opinię o zawodzie, nawet gdyby nie były one związane z jego praktyką zawodową.
- Art. 18. ¹⁸⁾ Aptekarz obowiązany jest otaczać szacunkiem historię i tradycję zawodu, oraz wykazywać dbałość o zabytki kultury materialnej farmacji.

III. (numeracja i tytuł skreślony) ¹⁹⁾

- Art. 19. ²⁰⁾ W celu ochrony interesów zawodowych, aptekarz nie czyni niczego co byłoby korzystne dla ludzi bądź organizacji mających cele sprzeczne z zawodowymi i moralnymi racjami aptekarstwa.

5) Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 4 lit. b) Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
6) Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 4 lit. c) Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
7) Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 4 lit. d) Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
8) Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 5 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
9) Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 6 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
10) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
11) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
12) Przez art. 1 pkt 9 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
13-14) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
16-18) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
19) Przez art. 1 pkt 13 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.
20-24) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 14 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

- Art. 20. ²¹⁾ Aptekarz pełniący funkcję kierownika apteki lub hurtowni farmaceutycznej jako jej pracownik obowiązany jest zawrzeć z pracodawcą taką umowę, która gwarantowałaby mu możliwość wykonywania zawodu aptekarza zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym kodeksie.
- Art. 21. ²²⁾ Aptekarz zatrudniony w urzędzie lub instytucji uprawnionej do przeprowadzania kontroli aptek lub hurtowni, ma obowiązek przestrzegać zasad wyrażonych w niniejszym kodeksie.
- Art. 22. 1. ²³⁾ Odkrycia i spostrzeżenia związane z wykonywaniem swego zawodu aptekarz powinien upowszechniać, w szczególności przez publikacje w prasie fachowej.
2. Publikacje takie powinny podnosić zaufanie do zawodu aptekarza, a także być rzetelne i pozbawione znamion sensacji.
- Art. 23. 1. ²⁴⁾ Aptekarze powinni solidarnie wspierać działalność swego samorządu, którego zadaniem jest zapewnienie aptekarstwu należytej pozycji w społeczeństwie.
2. Podejmując krytykę działania organów samorządu aptekarskiego aptekarz winien przeprowadzać ją najpierw w swoim środowisku zawodowym lub na łamach pism aptekarskich.
- Art. 23a. ²⁵⁾ Aptekarz jest obowiązany do przestrzegania uchwał podjętych przez uprawnione organy samorządu aptekarskiego.

III. ²⁶⁾ RELACJE WZAJEMNE MIĘDZY APTEKARZAMI

- Art. 24. ²⁸⁾ Stosunki między aptekarzami powinny opierać się na wzajemnym szacunku, lojalności, koleżeństwie i solidarności. Powinni oni dzielić się swoimi doświadczeniami i służyć sobie wzajemną pomocą. Wzajemna ocena aptekarzy powinna być sprawiedliwa, a krytykę należy formułować w sposób bezstronny, przekazując ją w pierwszej kolejności osobie zainteresowanej.
- Art. 25. 1. ²⁹⁾ Na aptekarzach mających większe doświadczenie zawodowe ciąży obowiązek przekazywania młodszym kolegom swojej wiedzy i umiejętności oraz wzorców kultury i poszanowania człowieka.
2. Moralnym obowiązkiem aptekarza jest kształtowanie u rozpoczynających pracę zawodową kolegów poczucia odpowiedzialności za wykonaną pracę, nawyku rzetelności, pracowitości i dokładności.
- Art. 26. (skreślony) ³⁰⁾
- Art. 27. (skreślony) ³⁰⁾
- Art. 28. Aptekarz kształcący studentów i słuchaczy techników farmaceutycznych, kieruje się najlepszą wiedzą zawodowo - naukową, obiektywizmem, życzliwością oraz zaznajamia ich z zasadami etyki zawodowej.
- Art. 29. Aptekarz powinien okazywać należyty szacunek i nieść pomoc seniorom zawodu oraz niepełnosprawnym koleżankom i kolegom.
- Art. 30. ³¹⁾ Umowy o pracę zawarte pomiędzy aptekarzami powinna cechować szczególnie rzetelność oraz poszanowanie wzajemnych praw i obowiązków wynikających z niniejszego kodeksu.
- Art. 31. ³¹⁾ Aptekarz wystrzega się prowadzenia reklamy lub uczestniczenia w promocji niezgodnej z prawem lub dobrymi obyczajami.
- Art. 32 (skreślony) ³²⁾
- Art. 33. 1. ³³⁾ Obowiązkiem aptekarza jest przestrzeganie zasad uczciwej konkurencji w prowadzeniu apteki lub hurtowni farmaceutycznej.

25) Dodany przez art. 1 pkt 15 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

26) Pierwotnie numeracja rozdziału IV. Wobec skreślenia numeracji i tytułu rozdziału III - patrz przypis 19 - nastąpiła zmiana numeracji rozdziałów.

27) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 16 i 17 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

28) Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 1 pkt 18 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1. Prostuje się oczywistą pomyłkę pisarską w Uchwale: zmiana brzmienia dotyczy zdania trzeciego.

29) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 19 Załącznika do uchwały, o której mowa w przypisie 1.

30) Przez art. 1 pkt 20 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

31) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 21 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

32) Przez art. 1 pkt 22 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

33) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt. 23 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

2. Za postępowanie naruszające obowiązek określony w ust. 1 uważa się w szczególności:

- 1) zawieranie porozumień z lekarzami lub przedstawicielami firm farmaceutycznych w celu zapewnienia sobie dominującej roli na rynku lokalnym w obrocie określonymi lekami lub materiałami medycznymi,
- 2) (uchylony)³⁴⁾
- 3) (uchylony)³⁴⁾
- 4) promowanie swojej apteki w sposób i rozmiarze sprzecznym z dobrym obyczajem aptekarskim,
- 5) nieuczciwe zachwalanie prowadzonej działalności poprzez używanie określeń porównawczych takich jak: "najwyższej jakości", "najtańsze", "najskuteczniejsze", "jedynie u nas" itp.,
- 6) prowadzenie sprzedaży leków wydawanych wyłącznie z przepisu lekarza - poza apteką,
- 7) stosowanie wszystkich metod marketingu, które traktują lek tylko jako towar handlowy,
- 8) (uchylony)³⁴⁾.

IV.³⁵⁾ ZASADY POSTĘPOWANIA WOBEC SPOŁECZEŃSTWA³⁶⁾

Art. 34.³⁷⁾ Aptekarz powinien troszczyć się o racjonalną gospodarkę lekami i nie umniejszając praw chorego, zapobiegać w miarę możliwości ich nadużywaniu i marnotrawieniu.

Art. 35.³⁷⁾ Aptekarz powinien szerzyć oświatę zdrowotną, brać udział w zwalczaniu uzależnień lekowych, toksykomanii, alkoholizmu i dopingu farmakologicznego w sporcie.

Art. 36.³⁷⁾ Aptekarz, w miarę swoich możliwości, uczestniczy w działaniach na rzecz ochrony środowiska naturalnego i bierze udział w życiu społecznym, przysparzając tym samym prestiżu zawodowi.

Art. 37 (skreślony)³⁸⁾

Art. 38 (skreślony)³⁹⁾

Art. 39 (skreślony)³⁹⁾

Art. 40 (skreślony)³⁹⁾

Art. 41 (skreślony)³⁹⁾

Art. 42 (skreślony)³⁹⁾

Art. 43 (skreślony)⁴⁰⁾

Art. 44 (skreślony)⁴⁰⁾

V.⁴¹⁾ PRZEPISY KOŃCOWE⁴²⁾

Art. 45.⁴³⁾ W przypadkach nie przewidzianych w Kodeksie Etyki Aptekarza RP, aptekarz powinien postępować zgodnie z zasadami sformułowanymi w orzecznictwie Naczelnego Sądu Aptekarskiego, w uchwałach organów samorządu aptekarskiego oraz z zasadami dobrej praktyki aptekarskiej i dobrym obyczajem aptekarskim.

Art. 46 (skreślony)⁴⁴⁾

Art. 47. Wszelkie zmiany niniejszego Kodeksu mogą być dokonane jedynie przez Krajowy Zjazd Aptekarski

34) Przez wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2000 r. sygn. akt III SZ 5/00.

35) W sprawie numeracji rozdziałów patrz przypis 26. Rozdział V Zasady postępowania wobec przedstawicieli innych zawodów ochrony zdrowia -

został skreślony przez art. 1 pkt 24 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

36) Tytuł rozdziału: "Zasady postępowania wobec społeczeństwa" - podany w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 25 Załącznika do Uchwały,

o której mowa w przypisie 1 - był pierwotnie tytułem rozdziału VI, zawierającym art. 38-42, które otrzymały nową numerację i nowe brzmienie.

37) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 26 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

38) Przez art. 1 pkt 27 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

39) Przez art. 1 pkt 29 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

40) Przez art. 1 pkt 32 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

41) W sprawie numeracji rozdziałów patrz przypis 26 i 35. Wobec skreślenia oznaczenia tytułów rozdziałów VI i VII przez art. 1 pkt 28 i 30 Załącznika

do Uchwały, o której mowa w przypisie 1, zachowaną kolejnością rozdziałów jest nr V. Wskazane w art. 1 pkt 31 oznaczenie rozdziału numerem III,

niniejszym się prostuje jako oczywistą pomyłkę pisarską.

42) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 31 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1. Patrz też przypis 41.

43) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 33 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

44) Przez art. 1 pkt 34 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1. 43) W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 33 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1.

44) Przez art. 1 pkt 34 Załącznika do Uchwały, o której mowa w przypisie 1. WSTĘP